

Către: Comisia pentru administrație publică din cadrul Camerei Senatului României

În atenția: Domnului CSÁSZÁR Károly Zsolt, Președinte

Referitor la: Punctul nr. 7 de pe Ordinea de zi a Comisiei din data de 26.01.2021- *Propunere legislativă pentru modificarea art.36 indice 1 lit.c) din Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul* (înregistrată la Senat sub nr. L45/2020)

Email: capot@senat.ro

Stimate domnule Președinte,

Stimați membrii ai Comisiei,

În temeiul art. 25 alin. (1) lit. c din Legea nr. 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul Arhitecților din România vă înaintează rugămintea de a aviza negativ legea respectivă care va determina o deprofesionalizare a personalului din administrația publică și va influența întregul proces de dezvoltare armonioasă și durabilă a teritoriului național, din următoarele motive:

- 1. Expunerea de motive nu respectă prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată;**
- 2. Propunerea legislativă nu face dovada îndeplinirii condițiilor impuse de Consiliul Economic și Social odată cu emiterea Avizului nr. 6007/27.11.2019 referitor la propunerea**

legislativă pentru modificarea art. 36¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul (b520/12.11.2019) și nu este însoțită de un studiu de impact cu privire la efectele preconizate ale adoptării acesteia;

3. Soluția legislativă propusă nu face dovada racordării la ansamblul reglementărilor în vigoare, specifice amenajării teritoriului și urbanismului;

4. Propunerea completării formațiunii profesionale a arhitectului șef cu cea de inginer cu specializarea de inginerie economică în construcții la nivelul municipiilor reședință de județ, municipiului București și sectoarelor municipiului București, orașelor precum și la nivelul comunelor poate fi realizată doar sub forma unei derogări de la prevederile art. 36¹;

5. Intervenția legislativă vizând completarea formațiunii profesionale a arhitectului șef cu cea de inginer cu specializarea de inginerie economică în construcții la nivelul municipiilor reședință de județ, municipiului București și sectoarelor municipiului București, orașelor precum și la nivelul comunelor încalcă principiul potrivit căruia arhitectul șef trebuie să fie garantul calității actului de arhitectură și urbanism în raport cu principiile de dezvoltare urbană durabilă.

Astfel:

(1) Conținutul *Expunerii de motive* nu respectă normele de tehnică legislativă care, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 24/2004¹, sunt obligatorii la elaborarea inițiativelor legislative aparținând deputaților, senatorilor sau cetățenilor, în cadrul exercitării dreptului la inițiativă legislativă.

Semnalăm faptul că *Expunerea de motive* este extrem de sumară, nefiind prezentate argumentele ce fac obiectul prezentei inițiative,

---

¹ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare

cuprinzând doar câteva mențiuni generice cu privire la încărcarea personalului din cadrul direcțiilor județene de amenajare a teritoriului și urbanism cu un volum mai mare de muncă și asemănările de aproximativ 50% dintre materiile predate în ingineria economică în construcții și ingineria în construcții.

Așadar, motivele ce reclamă intervenția normativă sunt menționate succint, fără a fi respectate prevederile legale² și constituționale³ și fără a exista o fundamentare temeinică care să asigure că propunerea legislativă corespunde unor nevoi sociale reale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că *nu poate fi considerată lege decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta; apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el trebuie să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă.*

Arătăm că nu există un raport de cauzalitate între argumentele prezentate în Expunerea de motive și scopul, respectiv interesul de a adopta această modificare pentru următoarele motive:

- a) Argumentul din *Expunerea de motive* potrivit căruia *orașele mari au arhitect-șef și nimănui nu-i convine să gestioneze, chiar și contra-cost, problemele altor unități administrativ-teritoriale* și argumentul potrivit căruia se urmărește *reducerea dramatică a timpului angajaților direcțiilor județene de amenajare a teritoriului și urbanism în care să efectueze activități de consultanță și control în unitățile administrativ-teritoriale aflate în subordine;*

---

² art. 31 din Legea nr. 24/2000 prevede că *Instrumentul de prezentare și motivare include conținutul evaluării impactului actelor normative, cuprinzând următoarele secțiuni: a) motivul emiterii actului normativ - cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare; principiile de bază și finalitatea reglementărilor propuse, cu evidențierea elementelor noi; concluziile studiilor, lucrărilor de cercetare, evaluărilor statistice; referirile la documente de politici publice sau la actul normativ pentru a căror implementare este elaborat respectivul proiect.*

³ art. 74 alin. (4) din Constituția României, republicată
Art. 74: Inițiativa legislativă

(4) *Deputații, senatorii și cetățenii care exercită dreptul la inițiativă legislativă pot prezenta propuneri legislative numai în forma cerută pentru proiectele de legi.*

În primul rând, observăm că aceste argumente fac referire la cele două forme de gestionare a activității de urbanism, prevăzute de textul actual al Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul⁴, respectiv asocierea mai multor comune și orașe cu un oraș care are arhitect-șef și convenția între comună sau oraș și consiliul județean, prin care se delegă atribuțiile arhitectului-șef al comunei sau orașului, direcției de amenajare a teritoriului și urbanism din cadrul consiliului județean.

Ne referim, prin urmare, la argumente ce expun implementarea defectuoasă a unei soluții legislative în vigoare și, mai concret, argumente ce expun managementul defectuos al resurselor umane în administrația publică, ce se dorește a fi rezolvat prin **deprofesionalizarea personalului din administrația publică**.

Apreciem că prevederile actuale din art. 36¹ instituie niște rigori generale care asigură o verificare minimă obligatorie specifică funcției de arhitect-șef și **sub nicio formă nu pot fi luate în considerare niște argumente ce țin de cantitatea muncii prestate la nivelul administrației publice pentru a susține o propunere cu impact major asupra calității muncii prestate la nivelul administrației publice**.

---

⁴ (9) *În vederea profesionalizării și asigurării structurilor de specialitate necesare dezvoltării coerente și durabile, comunele care nu pot asigura organizarea structurii de specialitate în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului în cadrul aparatului pot forma asociații de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, împreună cu alte comune sau cu orașe, în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire.*

(10) *Pentru comunele care nu aparțin unei asociații de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, în vederea furnizării în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire, atribuțiile arhitectului-șef vor fi îndeplinite de către un funcționar public din aparatul de specialitate al primarului, absolvent al cursurilor de formare profesională continuă de specialitate în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și autorizării construcțiilor, organizate de instituțiile publice cu atribuții în domeniu, în colaborare cu Registrul Urbiștilor din România.*

(11) *În situația în care această cerință nu este îndeplinită, atribuțiile vor fi îndeplinite de către structura de specialitate de la nivel județean, pe bază de convenție.*

Prin urmare, argumentele menționate anterior nu pot fi luate în considerare pentru a extinde categoria calificărilor profesionale prevăzute de art. 36¹ cu cea de inginer economic în construcții, ci mai degrabă, pentru a implementa soluții interne de creare a unui climat de cooperare interinstituțională în care se pot menține relații productive și eficiente. Aceste soluții pot fi implementate prin elaborarea de politici și proceduri de resurse umane și prin monitorizarea punerii lor în practică, fără a interveni asupra textului de lege actual.

- b) Argumentul din *Expunerea de motive* potrivit căruia *ingineria economică în construcții nu face parte din ingineria civilă, dar face parte din domeniul ingineriei în construcții deoarece aproximativ 50% din materiile predate sunt identice și un absolvent de inginerie economică în construcții are cunoștințe tehnice de bază în domeniul construcțiilor hidrotehnice, căi ferate, drumuri și poduri, construcții civile, industriale și agricole, dar și o viziune de ansamblu asupra tuturor aspectelor legate de traiul în comun în vederea unei dezvoltări durabile și armonioase a societății omenеști.*

Observăm că ingineria economică în construcții este asociată doar cu ingineria civilă, fără a fi luate în considerare elementele ce o deosebesc de arhitectură și urbanism care sunt esențiale pentru ocuparea funcției de arhitect-șef.

De asemenea, observăm că sunt enumerate cu titlu de exemplu cunoștințele profesionale dobândite de un absolvent al ingineriei economice în construcții, **fără a face referire la modalitatea în care pot fi îndeplinite atribuțiile principale ale unui arhitect-șef de către un absolvent al ingineriei economice în construcții, astfel cum sunt prevăzute de Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul⁵.**

---

⁵ Art. 36

(12) Structura de specialitate condusă de arhitectul-șef al județului, al municipiului București, al municipiului sau al orașului îndeplinește următoarele atribuții principale:

Considerăm că formarea profesională obligatorie a arhitectului-șef implică cunoștințe, abilități și competențe ce formează o viziune generală asupra dezvoltării durabile a comunității și amenajarea teritoriului și urbanism, iar întregul conținut științific dobândit prin formarea profesională prevăzută de textul de lege în vigoare nu poate fi acoperit în proporție majoritară de către conținutul uneia, ori a mai multor discipline pe care studentul de inginerie economică în construcții le-a promovat.

Referitor la cursurile desfășurate în cadrul instituțiilor de învățământ superior pentru specializarea în inginerie economică în construcții, atragem atenția asupra faptului că nomenclatorul disciplinelor din programele de studiu nu cuprinde sub nicio formă problematica disciplinelor care stabilesc bazele teoretice în domeniul urbanismului și al planificării spațiale.

Prin urmare, este imposibil de conceput că un absolvent al acestor programe de studii poate să aprofundeze niște direcții particulare de studiu și, mai ales, că poate să asigure realizarea misiunilor, a

-
- a) inițiază, coordonează din punct de vedere tehnic elaborarea, avizează și propune spre aprobare strategiile de dezvoltare teritorială urbane, precum și documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism;*
- b) convoacă și asigură dezbaterile lucrărilor Comisiei tehnice de amenajare a teritoriului și urbanism;*
- c) întocmește, verifică din punct de vedere tehnic și propune emiterea avizelor de oportunitate, a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire;*
- d) urmărește punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare urbană și a politicilor urbane, precum și a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;*
- e) asigură gestionarea, evidența și actualizarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului;*
- e1) transmite periodic Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice situațiile cu privire la evidența și actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism;*
- f) organizează și coordonează constituirea și dezvoltarea băncilor/bazelor de date urbane;*
- g) coordonează și asigură informarea publică și procesul de dezbatere și consultare a publicului în vederea promovării documentațiilor aflate în gestiunea sa;*
- h) participă la elaborarea planurilor integrate de dezvoltare și le avizează din punctul de vedere al conformității cu documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism legal aprobate;*
- i) avizează proiectele de investiții publice din punctul de vedere al conformității cu documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism legal aprobate.*

obiectivelor și obținerea rezultatelor așteptate în îndeplinirea atribuțiilor definitorii pentru un arhitect-șef.

Nu în ultimul rând, apreciem că absolvenții de inginerie economică în construcții nu dețin cunoștințele profesionale necesare pentru întocmirea documentațiilor prevăzute de lege pentru a propune aprobarea planurilor urbanistice generale, zonale și de detaliu, de a amite avize de oportunitate pentru elaborarea planurilor urbanistice zonale inițiate de investitori privați sau de a emite certificate de urbanism și autorizații de construire/desființare.

În aceste condiții, modificarea art. 36¹ nu este justificată, cu atât mai mult cu cât noile prevederi nu sunt în măsură să aducă clarificări sau îmbunătățiri ale cadrului legal existent, ci dimpotrivă **pot influența negativ întregul proces de dezvoltare armonioasă și durabilă a teritoriului național.**

Acest fapt denotă neînțelegerea tehnică a conceptelor cu care operează legislația ce se propune a fi modificată și a prevederilor legale incidente în prezent, fapt ce face ca propunerea legislativă să fie inacceptabilă.

(2) Arătăm că Avizul nr. 6007/27.11.2019 referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art. 36¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul (b520/12.11.2019) a fost emis de Consiliul Economic și Social **cu observația că, având în vedere realitățile de pe piața românească a muncii este important ca propunerea legislativă să se alinieze studiilor efectuate și rapoartelor emise de Consiliul Concurenței și Societatea Academică din România pe subiectul în discuție,** iar această observație nu face obiectul vreunei analize care să dovedească racordarea la prevederile studiilor efectuate și rapoartelor emise de Consiliul Concurenței și Societatea Academică din România, astfel cum solicită Consiliul Economic și Social.

Mai mult decât atât, promovarea unei astfel de soluții legislative, cu un puternic impact asupra interesului public nu este însoțită de o evaluare preliminară sau de un studiu de impac care să releve, pe lângă implicațiile juridice unui astfel de demers și consecințele pe plan economic, social, ecologic și cultural al soluțiilor propuse.

În considerarea celor menționate mai sus, invocăm Decizia Curții Constituționale nr. 139/20195 prin care s-a reținut că *motivarea formală, fără o temeinică fundamentare a legii criticate, afectează calitatea și predictibilitatea sa, cu consecința încălcării prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție.*

În aceeași decizie a fost statuat și că *Fundamentarea temeinică a inițiativelor legislative reprezintă o exigență impusă de dispozițiile constituționale menționate, întrucât previne arbitrarul în activitatea de legiferare, asigurând că legile propuse și adoptate răspund unor nevoi sociale reale și dreptății sociale.*

Accesibilitatea și previzibilitatea legii sunt cerințe ale principiului securității raporturilor juridice, constituind garanții împotriva arbitrarului, iar rolul controlului de constituționalitate este de a asigura aceste garanții, opuse oricărei intervenții legislative arbitrare. Astfel fiind, Curtea reține că lipsa motivării soluțiilor legislative este de natură să aducă atingere și dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, care consacră statul de drept și principiul dreptății.

(3) Soluția legislativă propusă nu este racordată la ansamblul reglementărilor în vigoare specifice amenajării teritoriului și urbanismului, iar **din Expunerea de motive lipsesc mențiuni referitoare la impactul asupra sistemului juridic, raportat la implicațiile pe care noua reglementare le are asupra legislației în vigoare, respectiv mențiuni cu privire la compatibilitatea altor reglementări în materie, determinarea exactă a acestora și armonizarea cu acestea.**

De asemenea, **din Expunerea de motive lipsesc mențiuni cu privire la consultările derulate în vederea elaborării acestei inițiative legislative, organizațiile profesionale și specialiștii consultați și recomandările primite.**

Așadar, în lipsa acestor mențiuni, apreciem că au fost încălcate dispozițiile art. 31. alin. (1) lit. d) și e) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată⁶.

⁶ Art. 31 alin. (1) prevede că *Instrumentul de prezentare și motivare include conținutul evaluării impactului actelor normative, cuprinzând următoarele secțiuni:*

(4) Regimul juridic actual, prevăzut de Art. 36¹, este unul deosebit de restrictiv în ceea ce privește formarea profesională a funcționarului public care poate ocupa funcția de arhitect-șef.

Astfel, actul în vigoare prevede că funcția de arhitect-șef este ocupată, în condițiile legii, de un funcționar public, specialist atestat de Registrul Urbiștilor din România, având formația profesională după cum urmează:

a) de arhitect diplomat sau urbanist diplomat, arhitect sau urbanist absolvent cu licență și master ori studii postuniversitare în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, la nivelul județelor, municipiilor reședință de județ, municipiului București și sectoarelor municipiului București;

b) de arhitect diplomat, urbanist diplomat, arhitect ori urbanist absolvent cu licență și master ori studii postuniversitare în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, la nivelul municipiilor;

c) de arhitect diplomat, urbanist diplomat, arhitect sau urbanist ori de inginer urbanist și inginer în domeniul construcțiilor absolvent de master sau studii postuniversitare în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, absolvent al cursurilor de formare profesională continuă de specialitate în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și autorizării construcțiilor, organizate conform art. 36 alin. (10), la nivelul orașelor;

d) de arhitect diplomat, urbanist diplomat sau de conductor arhitect, inginer sau subinginer în domeniul construcțiilor, absolvent al cursurilor de formare profesională continuă de specialitate în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și autorizării construcțiilor, organizate conform art. 36 alin. (10), la nivelul comunelor. [Art. 36¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul]

(...) d) impactul asupra sistemului juridic – implicațiile pe care noua reglementare le are asupra legislației în vigoare; compatibilitatea cu reglementările comunitare în materie, determinarea exactă a acestora și, dacă este cazul, măsurile viitoare de armonizare care se impun; deciziile Curții de Justiție a Uniunii Europene și alte documente relevante pentru transpunerea sau implementarea prevederilor legale respective; implicațiile asupra legislației interne, în cazul ratificării sau aprobării unor tratate ori acorduri internaționale, precum și măsurile de adaptare necesare; preocupările în materie de armonizare legislativă; e) consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile și specialiștii consultați, esența recomandărilor primite;

Prin urmare, absolvenții studiilor de inginerie cu specializarea de inginerie economică în construcții este introdusă prin *Proiectul de Lege pentru modificarea art. 36¹ din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul cu titlu de excepție de la condițiile obligatorii de formare profesională prevăzute de art. 36¹.*

Arătăm că acest lucru reiese în mod cert și din conținutul *Expunerii de motive*, în care se menționează clar că **ingineria economică în construcții nu face parte din ingineria civilă, dar face parte din domeniul ingineriei în construcții.**

Referitor la acest aspect, menționăm că modificarea propusă putea să fie prevăzută doar sub forma unei derogări de la prevederile textului actual, prin determinarea exactă a obiectului ce constituie excepția și expunerea concretă a categoriilor de situații cărora se aplică.

Așadar, apreciem că textul de lege actual prevede în mod expres categoriile de calificări profesionale cu titlu de condiție sine qua non a îndeplinirii standardelor minime de formare profesională în vederea ocupării funcției de arhitect-sef.

(5) Propunerea legislativă nu reprezintă, sub niciun aspect, o soluție pentru gestionarea lipesei acute de specialiști în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului sau a lipsei prevederilor și procedurilor prin care arhitectul-șef își îndeplinește rolul de garant al calității actului de arhitectură și urbanism în raport cu principiile de dezvoltare urbană durabilă.

Din contră, apreciem că modificarea art. 36¹ va avea un impact negativ asupra dezvoltării armonioase și durabile a teritoriului național și ar conduce la reale dificultăți în ceea ce privește o funcționare optimă a activității autorităților administrației publice de specialitate.

Autoritățile administrației publice, în lipsa instrumentelor adecvate, vor pierde controlul dezvoltării teritoriului, iar consecințele spațiale vor fi imposibil de reparat într-un viitor apropiat, cu efecte negative pe termen mediu și lung în plan economic, social și de mediu, contrazicând orice principiu al dezvoltării durabile.

Prin urmare, nu este asigurată îndeplinirea obligației statului de garantare a dreptului constituțional al cetățenilor la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic prin activitățile de urbanism și amenajarea teritoriului:

„Art. 35 – Dreptul la mediu sănătos

(1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.

(2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.

(3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.” **[Constituția României]**

Concluzionând, apreciem că este dezirabil ca preocupările legiuitorului să se concentreze pe identificare unor soluții viabile nu doar din sfera legislativă și că soluțiile propuse prin modificarea art. 36¹ trebuie analizate cu maximă prudență, din perspectiva consecințelor negative pe care ar putea să le producă intrarea în vigoare a acestei modificări legislative.

În încheiere dorim să vă adresăm mulțumiri pentru considerarea prezentei solicitări și să vă facem cunoscut faptul că vă stăm în continuare la dispoziție pentru orice alte detalii referitoare la aspectele menționate mai sus.

Cu deosebită considerație,

Arh. Alexandru Găvozdea,

Președinte Ordinul Arhitecților din România

